Reel sosyalizm çözülerek tarihe karışınca –en azından büyük bölümü için durum böyledir- karşıtları da sona erdi ama bunu fark edebildikleri söylenemez.

Sosyal demokrasi son 30 yılda sürekli zayıfladı, Fransa gibi ülkelerde neredeyse ortadan kalktı, dünyanın en büyük sosyal demokrat partisi olan SPD de Almanya'da üçüncü güçlü parti durumuna düştü.

Bizde CHP'nin sosyal demokratlaşması gerektiğini savunanlar vardır ama bu insanlar sosyal demokrasiyi 30-40 yıl öncesindeki gibi düşünüyorlar. CHP hiçbir zaman sosyal demokrat bir parti olmadı, o kadar ki, o yılların SPD'si CHP'nin yanında komünist partisi gibi kalırdı.

SPD o yıllarda yaşayan sosyalizme karşı alternatifti, ardından alternatif olduğu ortadan kalkınca kendisi de zayıflamaya başladı. Yeni bir anlayış geliştiremedi ve sürekli sağcılaştı. Almanya'da Hıristiyan Demokratlar (CDU) da biraz solculaşınca SPD'nin oyun alanı iyice daraldı.

Düşünün ki, ülkenin nükleer enerjiden çıkmasına CDU döneminde karar verilecekti.

Göçmen kökenli ilk eyalet hükümeti bakanı yine CDU'dan olacaktı. SPD Türkler başta olmak üzere göçmenlerden de büyük destek kaybına uğrayacaktı.

Troçkizm, bir dönem tersini düşündü ama gerçekte reel sosyalizm gibi sona erdi. Yıllar önceki tespitlerinin aynısını tekrarlıyorlar: dünya devrimi gereklidir, Stalinizm şöyle kötüdür, reel sosyalist ülkelerde ihtiyaç olan politik devrimdi vb.

1989 Berlin Duvarı kitabında 4. Enternasyonal'in önde gelen temsilcisi Mandel'in Doğu Berlin'de yaptığı konuşmayı aktarmış ve "insan bu derecede dünyadan habersiz olabilir mi?"

diye de sormuştum. Doğu Berlinlilerden politik devrim yapıp bürokrasiyi devirmelerini istemişti ve Doğu'da yapılan ilk seçimi de CDU kazanacaktı.

Anarşistler derseniz keza öyledir, Troçkistler kadar bile şansları bulunmuyor.

Her ikisi de geçmişe ya da 20. yüzyıla yönelik olarak soruna yanlış yerden giriyorlar.

Karşılarındakilerin (ister Bolşevikler isterseniz Marksist-Leninistler deyiniz) hatalarını sıralıyorlar ve buradan yükselebileceklerini sanıyorlar.

Bir insan, bir parti veya politik bir güç kendisini öncelikle yaptıkları temelinde tanımlar. Rakibin hataları tamamlayıcı faktördür. Ne Troçkistler ve ne de anarşistlerin 20. yüzyıl karnesi çok zayıf olduğu için böyle yapamıyorlar.

Diyelim ki, SBKP bazıları ağır olarak değerlendirilebilecek hatalar yaptı; peki siz ne yaptınız? Siz doğru dürüst hata bile yapamadınız.

Değil devrim yapmak, devrim yapmaya teşebbüs bile edemediniz.

Belirleyici olan budur: 20. yüzyılda siz ne yaptınız? .

İnsanlar konusunda olduğu gibi politik hareketlerde de belirleyici olan yapılanlardır.

Bunların eksikleri mutlaka vardır, ağır hatalar yapılmış da olabilir ama yapılanlar da vardır ve belirleyici olan da bunlardır.

Bu akımlar bitmişler ama farkında değiller.

Anlayışları uyarınca devam etsinler ama gelişebilmeleri mümkün değildir.

Sosyalizm teorisi yeniden kurulmak zorundadır. Marksist sosyalizm teorisiyle kapitalizme karşı alternatif olamazsınız. Teorinin yeniden kurulabilmesi için de reel sosyalizmin tarihinin incelenmesi büyük önem taşımaktadır. Yıllardan beri yapmaya çalıştığım da budur denilebilir.

Daha önce de yazmıştım; bunu görebilenler var. Alternatif yeterince şekillenmiş sayılmaz ama yavaştan ortaya çıkmaktadır.

Teorisyen olarak akla gelebilecek her konuda yazan ve bazen da saçmalayan Zizek'i sevmem ama –Türkçesi var mı, bilmiyorum- Almancadaki Umutsuzluktaki Cesaret kitabında sadece yapılmış, açılmamış önemli bir belirleme bulunuyor: komünistler 20. yüzyılda ayrı bir devlet teorisi geliştiremediler.

Önemli ama yine de yüzeysel bir tespittir çünkü Marksistlerin böyle bir teoriye ihtiyacı yoktu. Burjuva devleti devrimden sonra parçalanacak ve sosyalist toplumun devleti de devlet olmayan devlet olacaktı. Bu durumda devlet teorisini geliştirmek gerekmezdi. Devlet hakim sınıfların baskı aygıtıdır; hepsi bu kadardır.

1960'lı yıllarda Poulantzas'a kadar bütün Marksistler –Lenin dahil- Marx'ın söylediklerini tekrarlamakla yetindiler ama söylediklerini de yapamadılar.

Devletsiz ya da zayıf devlete sahip bir ülkeyle kapitalizm karşısında yaşayamazlardı.

Sosyalistler sandılar ki, üretim araçlarında özel mülkiyet kalkınca gerisi önemli değildir.

Ve farklı bir devlet teorisi geliştiremediler.

Bırakın sosyalist devlet analizini, burjuva devlet analizinde bile Marx çok ama çok yetersiz kalıyordu. Almancada yarıdan fazlasını çizerek okuduğum Poulantzas'ın Devlet Teorisi adlı kitabı Türkçeye tam çevrilmedi.

Lenin'in emperyalizm teorisinin yetersizliğini savunanlar da eleştirilerinin temeline devleti koyarlar. Güçlü devlet olmada emperyalizm mümkün değildir. Kapitalist emperyalizmi sermaye ihracıyla sınırlı tanımlamak bu nedenle eksiktir.

İngiltere'nin güçlü donanması olmasaydı denizaşırı sömürgeler edinemezdi.

Emperyalizm konusunda devletin büyük önemini anlamayanların Türkiye alt emperyalizmini anlamamaları da normaldir.

Türkiye örneğinde devlet ve silahlı gücün önemi çok daha açıktır.

Değişik yazılarda belirttiğim gibi ordu değişik ülkelere Türkiye'nin sermaye ihracı yapmasını da sağlamaktadır (Irak, Azerbaycan, Suriye bilinen örneklerdir).

Belirleyici olan tarihin incelenmesi ve yeni teorinin üretimidir.

20. yüzyılın başlarında kalanlara laf yetiştirmenin gereği yoktur, zaman kaybedersiniz.